

KRANJSKI ZVON

ŽUPNIJSKI LIST ZA KRANJ IN OKOLICO.

Izdaja: mestni župni urad v Kranju.
Izhaja zadnji teden v mesecu.

L. 1935. Št. 1.

Posamezna šte. 1 Din.

Za novo dobo!

Spet tone eno leto v večnost, prihaja novo, kakor nekaj velikega in neznanega, važnega in odločujočega. In vsi zremo v novoletno zarjo s vprašanjem: Kaj nam bo prineslo?

Preteklo leto je bilo bogato na razburljivih dogodkih, ki so trgali živce človeštva. Ali bo novo leto le nadaljevanje starega, ali pa prinese oni mir ljudem, ki so ga napovedovali angeli na betlehemske planjavah? Kakor žejne duše hrepenimo po miru, po utehi, po rešitvi iz težkih dni, ki moré človeški rod.

Ali bo kaj bolje? Kdaj se bo obrnilo? Kdaj bo kaj boljše? Taka in podobna vprašanja slišimo dan na dan.

Nedvomno je danes ves svet v težavah, kakor malokdaj v svetovni zgodovini. Gospodarska kriza, veliki nemiri, krivice, nasilje, bridkost žalostnih in zatiranih, pomanjkanje vsakdanjega kruha, dela in obleke, mučna skrb za vsakdanji kruh, negotovost, kaj bo rodil jutrišnji dan — vse to tlači kakor mora ves človeški rod.

Pa vse to je moralo priti, vse to je bilo potrebno. Zakaj in čemu, mi le ugiblujemo, Eden pa, ki vodi zgodovino narodov, dobro ve, odkod vse to izvira in zakaj je vse to prišlo.

Pa vendar, kaj mislite, ali bo kaj bolje? — se spet ponavlja vprašanje. Ali bo kaj kmalu konec?

V zgodovini pogosto vidimo, da so take svetovne ali narodne krize bile vedno neke vrste operacije nad človeškim rodом. Operacija ni nič kaj prijetna. Povzroča bolečine, trpljenje, vendar je pogosto edini izhod, da se ohrani življenje. Taka operacija nad človeškim rodом so sedanje razmere, težave in bridkosti. Kakor v porodnih bolečinah zdihuje ves svet, toda upajmo, da se iz teh bolečin rodi novo življenje, boljša doba.

Toda mi ne smemo biti fatalisti, kakor mohamedanci, ki verujejo v svoj „kizmet“ in samo topo pričakujejo tega, kar ima priti, misleč, da sami itak ne morejo ničesar storiti.

Bog človeka ni tako ustvaril, da bi bil samo neko slepo, mrtvo in nedelujoče kolo v svetovni uri. Človeku je Bog dal razum in prosto voljo in Bog je hotel, da človek tudi sam sebi pomaga, da sodeluje z božjo voljo, da z Bogom tudi sam gradi, da človek tudi sam oblikuje človeško družbo in si ustvarja srečo ali nesrečo.

Pomagaj si sam, pomagal ti bo Bog. To je star prepoved in resničen. Mi sami moramo tudi sodelovati pri ustvarjanju srečnejših dni. Vsak izmed nas je del človeške družbe, del svetovnega človeškega telesa in vsak več ali manj vpliva na vso družbo, da je ta dobra ali slaba. Tega se moramo zavedati, da je tudi od nas kolikor toliko odvisno, kakšna je in kakšna bo človeška družba. Vsak človek je kot socialno bitje dolžan skrbeti za to, da ustvarja, oziroma soustvarja pogoje za srečo človeške družbe.

Kateri so pogoji za srečo v človeški družbi?

Prvi pogoj za srečno socialno življenje je pravica. — Pravico so stari Rimljani upodabljali kot boginjo, ki ima zavezane oči, in so s tem hoteli povedati, da je in bi morala biti pravica za vse enaka. Pred pravico ne sme biti protežiranih, ne več ali manj vrednih, ne ozira na denar in premoženje. Pravica ne sme gledati na osebo, ampak na to, kaj je prav in kaj ni prav, kaj je moralno in nemoralno, kaj je zakonito in kaj ni zakonito. Pred zakonom moramo biti vsi enaki. Kakor je za vse enaka in ista resnica, tako mora biti tudi za vse enaka in ista pravica.

Moderna doba pa je narodom pogosto zmešala pojme. Narodom in posameznikom se pogosto zdi, da je vse prav in dovoljeno, kar se njim dobro zdi, kar njim samim prija. Če kdo meni krade, je to zločin, če pa jaz drugim kradem, pa to ni zločin. Če kdo mene tolče in preganja, je to krivica, če pa jaz nad drugimi delam nasilje, je pa to le opravičljivo delo za obrambo interesov itd. — Tako mnogi danes sodijo in delajo. Marsikje na širnem svetu ne velja danes več kot zakonito to, kar je v skladu z zakonom, ampak to, kar gotovim skupinam prija.

Vsak dan beremo iz Rusije, koliko morije, nasilja, javne tatvine in brezpravnosti je tam. Eni imajo vse pravo, delajo kar hočejo, postavljajo zakon po mili volji, in ga po svoje sebi v korist vedno tolmačijo. V Mehiki se dela naravnost po zakonitem potu nasilje nad svobodo vesti, ko se narodu ne pusti niti izvrševati njegovih verskih dolžnosti. In ta duh krivičnega nasilja se širi ne samo po Evropi, ampak po vsem svetu. In tako se mnogi več ne sklicujejo na zakon in ne rabijo zakonitih sredstev za doseg svojih ciljev, ampak jim je glavno sredstvo bomba, revolver, atentat, uboj in nasilje.

Vsak dan beremo o korupciji, o tatvini javnega premoženja, o roparjih in tatovih, o goljufijah, o socialnem izžemanju, o varanju javnih oblasti, o velikih bančnih škandalih, ki so narode ali države ogoljufali za milijone in milijarde...

Odkod vse to? Ker je svet izgubil smisel za pravico.

Smisel za pravico pa izgine tam, kjer zavlada demoralizacija, nenravnost. Človek nosi že v globočini svoje duše zapisan zakon večne Pravice. Deset božjih zapovedi je Bog dal napisati šele na gori Sinaj, toda človek jih je že stoletja in tisočletja prej poznal in nosil v svoji duši globoko zapisane. Božje zapovedi so ravnalo za vse človeško ravnanje. Kar ni v skladu z njimi, je nemoralno, nenravno. In kakor hitro pozabi človek na te temelje človeške nravnosti in zakone božje pravice, je podrl moralni red človeške družbe in temelje vsake zakonitosti in vsakega prava.

Moderna nemoralnost, korupcija, krivice, nasilja in druge podobne cvetke modernega življenja — vse to je posledica tega, ker je svet pozabil na deset božjih zapovedi, ki jih je dala božja pravica med gromom in bliskom na gori Sinaj.

In če hočemo ustvariti temelje socialne sreče, miru, zakonitosti, je pred vsem potrebno, da privedemo človeštvo do tega, da bo izpolnjevalo deset božjih zapovedi.

Psalmist v starem zakonu je zapisal lepe besede: „Pravica in mir sta se poljubila.“ Mir, sreča in zadovoljnost sta le tam doma, kjer vlada pravica.

Vsak pošten človek se mora po svojih močeh boriti za to, da se v človeški družbi utrjujejo temelji nravnosti in pravice. Vsi se moramo truditi, da bo človeški rod prekvašen z zavestjo, da je naša sveta dolžnost, da spolnujemo božje, naravne in družabne zakone. Zmagati mora povsod smisel za pravico, pa bo mir in sreča vladala v človeški družbi.

Nove ulice v Kranju

V smislu zakona o imenih krajev je tudi mestna občina Kranj preuredila imenovanja posameznih ulic. Dosedaj smo imeli kaj enostavno ureditev rajonov občine: Kranj — mesto, Kokriško predmestje in Savsko predmestje — kolikor mesta spada pod kranjsko župnijo. Po novi ureditvi pa bomo imeli 37 ulic in trgov, skoro malo preveč za tako malo mesto!

Z novim letom se bodo vsi vpisi v župnijske matice vršili le po novo imenovanih ulicah in hišnih številkah. Kdor bo torej prinesel k sv. krstu otroka, bo moral navesti kot kraj rojstva novo hišno številko, zaročenci bodo morali pri izpraševanju ženihov in nevest navesti novo številko in novo ulico. Pri mrličih bo treba istotako navesti novo hišno številko in sploh pri vseh vpisih v župne matice. To velja seveda le za mesto Kranj, okoliške vasi imajo svoje številke, kakor so bile.

Seznam novih ulic v Kranju smo morali zaradi obširnosti odložiti za prihodnjic.

† Ivan N. Renier

Dne 4. decembra l. l. je umrl na kliniki v Zagrebu po prestani hudi operaciji zaradi oslabelega srca župnik v pokoju Ivan Renier.

Rodil se je 21. maja 1866 v Celju. Gimnazijo je dovršil z odličnim uspehom v Ljubljani, kjer je vstopil v semenišče in bil posvečen l. 1891. Služboval je kot kaplan v Tržiču, kot spiritual v Alojzijevišču v Ljubljani in kot kaplan pri sv. Jakobu v Ljubljani.

Mestni zrak mu ni ugajal. Bolehen na pljučih je prišel leta 1897 za kaplana v Kranj, kjer je ostal do jeseni leta 1900, po smrti dekana Mežnarca do prihoda Antona Koblarja je bil upravitelj kranjske župnije. Ker si je zdravje v Kranju utrdil, je l. 1900 odšel na Dunaj na vseučilišče, zaradi zdravja pa je moral vseučiliške študije opustiti ter je nastopil kaplansko službo v Komendi. Že po enem letu je bil poslan za upravitelja v Krško, kjer je bil kmalu instaliran kot prvi tamošnji župnik.

Bil je izboren govornik, vsestransko izobražen, elegantnega nastopa, vnet za leposlovje in slikarstvo, katero je zelo podpiral. — V Kranju je bila cerkev pri njegovih govorih vedno natlačena poslušavcev. Nekaj svojih govorov je dal v tisk. — Za krško župnijo je veliko storil, posebno s pomočjo pokojne g. Hočvarjeve. Prenovil in okrasil je župno cerkev, župnišče moderno uredil, prikupil poleg župnišča velik vrt s hišo, zgradil za kaplanijo veliko hišo in društveno dvorano.

Zadnja leta je preživel na svojem posestvu na Trški gori pri cerkvi sv. Jožefa, deloma pa v Zagrebu. Svoje lepo zemljišče, gozdove in travnike, na Trški gori je zapustil krški župniji, svojo lepo hišo poleg cerkve sv. Jožefa z vso opremo in bogato knjižnico, vinogradom in vrtom pa je določil testamentarično kot ustanovo za kakega duhovnika, posebno takega, ki se peča s pisateljevanjem.

Pokopan je bil dne 17. decembra na mestnem pokopališču v Krškem v lastni grobnici poleg očeta in matere. V cerkvi mu je govoril stiški opat, njegov bivši gojenec. Ob grobu pa sta se poslovila od njega krški župan in njegov bivši kaplan Jakob Žust.

Naj počiva v miru!

Končni obračun

V glavnem so dela pri restavraciji župne cerkve končana. Zadnji čas smo postavili na dva stebra še kipa Male Cvetke in Praškega Jezuščka, po katerih so nekateri tako žalovali. Tudi slike „Bičanega Jezusa“ v kapeli so mnogi zelo pogrešali. Dali smo jo restavrirati znanemu strokovnjaku akademičnemu slikarju Sternenu. Delo je stalo Din 2000.—, okvir za sliko pa Din 610.—. Precej draga reč je to. Slika je lepo umetniško delo iz 16. stoletja, najbrž kakega italijanskega umetnika. Vse platno je bilo že trohnelo in je moral dati g. Sternenu čisto novo podlago, kar je — kakor trdi — zelo zamudno delo. Slika je zelo dobro popravljena, da bo zopet kake sto let dobra. V župno cerkev smo položili pred praznikom Brezmadežnega Spočetja leseni tlak. Radi preureditve cerkve je bilo treba v marsičem preurediti in dopolniti tudi zimski tlak: zopet stroški!

Ker zelo vleče po cerkvi skozi glavna vrata, smo morali na vsak način misliti na to, da se napravijo veter-nice pri glavnih vratih. Poleg tega so pa tudi glavna vrata tako neokusna, da je na vsak način treba drugih. Ve-

ternice so že v delu in bodo kar lepo delo. Ko bodo veterne montirane, bomo pa še glavna vrata dali napraviti.

Stroški so daleko presegle ono vsoto, ki smo jo predvidevali. V začetku smo smatrali, da bo vse skupaj stalo kake Din 80.000.—, na to se je pa pokazala vedno kaka nova potreba, novo delo, nova poprava, na katero prej nismo mislili. Ena reč je nosila drugo in tako je prišlo do velikih poprav in — še večjih stroškov.

Hvala Bogu, da so tudi dohodki narastli preko pričakovanja. Tako upamo, da bomo v kakih 3 do 4 letih popolnoma vrnili dolg, ki ga je bilo treba napraviti za popravila župne cerkve.

Seveda po vseh hišah in družinah še nisem trkal za prispevke. Kamor me še ni bilo, upam, da tega ne bodo šteli v zlo, če pridem kasneje, vsled preoblega dela le redkokedaj morem porabiti kako uro zato, da grem z be-raško malho po Kranju.

Obračun za restavracijo župne cerkve pa je sledeči: Doselej se je nabralo prispevkov za restavracijo župne cerkve v celoti Din 116.455·50

Stroškov pa je bilo:

Za tabernakelj: materijal in delo	Din 41.453·—
zlatu	Din 24.232·—
slike na vratnicah	Din 5.000·—
modeli za pasarja	Din 2.525·—

Skupaj je stal tabernakelj v celoti Din 73.210·—

Kipi farnih patronov kiparju^hF. Goršetu Din 23.650·—

Restavracijska dela v župni cerkvi glasom pogodbe Din 37.000·—

Režijska dela v cerkvi, odkrivanje fresk, poprava kapele, slikanje zakristije itd. Din 12.357·—

Skupaj restavracijska dela Din 49.357·—

Zidarska dela Din 19.518·50

Napeljava elektrike in materijal Din 9.587·—

Popravilo cerkvenih oken Din 3.855·—

Trije lustri Din 5.926·50

Poprava oltarnih svečnikov Din 320·—

Tri stropne rozete v prezbiteriju Din 825·—

Dvanajst apostolskih križev Din 480·—

Oltarni prt — antipendij Din 4.503·—

Velum Din 4.477·—

Popravilo orgelj Din 2.900·—

Mizarska dela: Nov pod v zakristiji, poprava omar v zakristiji, popravilo spovednic, novi križi pri križevem potu, popravilo križevega pota Din 5.570·—

Kamnoseška dela Din 28.362·—

Poprava slike bičani Jezus in okvir Din 2.620·—

Razno Din 5.607·25

Skupaj stroškov Din 241.758·25

Če odštejemo dohodke od stroškov, ostane še dolga na popravilu oziroma restavraciji župne cerkve v celoti Din 125.302·75

Ker bo precej stroškov še z novimi veternicami pri glavnih vratih in za nova glavna vrata, se bo primankljaj pri končnem obračunu še znatno povečal.

Prispevki za restavracijo župne cerkve.

Neimenovan Din 50·—, dekliška Marijina družba Din 70·—, darovanje za zahvalno nedeljo Din 4.006·—, Trdla Bohuslav Din 100·—, Poselska zveza Din 300·—, Babič Marija Din 50·—, Brezar Ivan Din 50·—, Smolej Din 150·—, Belec Marija Din 100·—, Jäger Otokar Din 200·—, Šušteršič Ivan Din 400·—, družina Jakopič Din 40·—, dekliška Marijina družba Din 50·—, dekliška Marijina družba Din 2.000·—, Mayr Marija Din 200·—, Kosiša Janez Din 100·—, Švegelj Alojzij Din 200·—, Macarol Stana Din 100·—, Pečnik Ivana Din 100·—, Brule Franc Din 80·—, A. O. Din 1.000·—, A. K. Din 100·—, Volčič Marija Din 200·—, Koliaš Josip Din 20·—, Brezar Alojzij Din 100·—, Škofic Fr. Din 35·—, Beton Ignac Din 10·—, Zupan Janez Din 50·—, Perčič Franc Din 100·—, Sitar Jože Din 10·—, Perčič Fr. ml. Din 20·—, Fajfar Franc Din 40·—, Urbanc Franc Din 100·—, Strupi Franc Din 250·—, Kuralt Janez Din 50·—, Pleško Marija Din 20·—, Lokar Jožef Din 200·—, Fajfar Janez Din 10·—, Keršič Franca Din 10·—, Remic Lovro Din 100·—, Remic Ivana Din 100·—, Jagodic Franc Din 100·—, Švikaršič Zdravko Din 100·—, Pilar Jernej Din 200·—.

Vincencijeva družba

Za letošnjo božično obdaritev siromašnih družin je prejel (zbral) odbor „Vincencijeve družbe“ v Kranju sledeče podpore:

1. v gotovini (nabrano s polami in razni poslani darovi Din 4865·—
2. špecerijskega blaga v vrednosti „ 1560·—
3. tovarne in razni gg. trgovci so darovali 193·25 m raznega manufakturnega blaga v vrednosti „ 1739·25
4. trikotaže v vrednosti „ 200·—

Skupna vrednost Din 8364·25

Za prejemke v gotovini se je kupila večja količina drv in slanine, primanjkujoča živila, blago in čevlje. Vsi darovi so se razdelili med 109 družin oz. posameznikov iz Kranja, Čirčič, Gorenje Save, Stražišča, Struževega, Rupe, Premskovega, Huj in Klanca.

Vsem blagim dobrotnikom se odbor »Vincencijeve družbe« tem potom ponovno iskreno zahvaljuje za vso naklonjenost in podporo.

Župnija Kranj

Oznanila za januar

Praznik obrezovanja Gospodovega ali novo leto. Ob 6. in 10. uri sv. maša z blagoslovom, ob 10. uri peta sv. maša.

2. Praznik imena Jeznsovega. Ta dan in vso osmino se morejo prejeti popolni odpustki. Pogoj: Prejem sv. zakramentov, molitev v papežev namen, navzočnost pri sv. maši.

4. Prvi petek v mesecu, ob 6. uri sv. maša z enim blagoslovom.

6. Praznik Razglašenja Gospodovega ali sv. Trije Kralji, ob 6. uri sv. maša z enim, ob 10. uri peta sv. maša z dvema blagoslovoma. Pri vseh opravih dopoldan in popoldan je darovanje za župno cerkev. Vsem faranom darovanje lepo priporočamo. Popoldan peta ura molitve, pete litanije presv. Srca Jezusovega.

Prva nedelja v mesecu, mesečno sv. obhajilo za moške.

9. Rojstni dan Nj. Vel. kraljice Marije, ob 9. uri slovesna sv. maša in običajne molitve.

13. I. nedelja po Razglašenju Gospodovem, praznik sv. Družine, po pridigi posvečenje družin sv. Družini. Po litanijah je v Ljudskem domu pouk za matere za vso župnijo.

20. II. nedelja po Razglašenju Gospodovem, sv. Fabijan in Sebastijan, služba božja po navadi, ob 10. uri sv. maša na Pungratu. Po osmi sv. maši pouk za može iz mesta in vasi razen iz Premskovega in Gorenj. Popoldan po litanijah je pouk za dekleta iz cele župnije.

27. III. nedelja po Razglašenju Gospodovem, služba božja po navadi po osmi sv. maši pouk za mladeniče iz cele župnije; popoldan po litanijah je na Premskovem pouk za može iz soseske Premskovo in Gorenje.

Fantovski sestanki Katoliške akcije se vrše ob sredah 2., 16. in 24. januarja.

Shod Katoliške akcije ob četrkih 10. in 24. jan.

Mrliška kronika

Franc Johan, tkalski mojster, Kranj 133, roj. 19. novembra 1890, † 17. avgusta.

Ciglič Alojzij, sin delavca, Kranj, Kokriško predmestje, roj. 29. maja 1930, † 26. avgusta.

Kozjek Metod, sin posetnika, Čirčiče 28, roj. 1. julija 1934, † 28. avgusta.

Koban Jožef, podmlinar, Kranj 58, roj. 13. dec. 1854 † 9. septembra.

Kozjek Ciril, sin posestnika, Čirčiče 28, roj. 1. julija 1934, † 10. septembra.

Rešić Anton, pos. usnjar, Klanec 15, rojen 5. maja 1866, † 28. septembra.

Terček Franc, gozdar v p. Kranj 70, roj. 30. oktobra 1875, † 10. oktobra.

Dolžan Marija, roj. Mohor, žena mizarja, Kranj, 171, roj. 28. julija 1874, † 23. oktobra.

Kramaršič Edvard, fotograf, Kranj, Savsko predmestje 55, roj. 16. marca 1904, † 29. oktobra.

Šemrov Alenčica, hči posestnika, Kranj, Kokriško predmestje 2, roj. 13. okt. 1934, † 3. nov.

Špenko Helena, roj. Jarc, zasebnica, Kranj 57, roj. 15. aprila 1862, † 3. novembra.

Šifrer Marija, žena trgovca in posestnika, Kranj 110, roj. 18. novembra 1900, † 5. novembra.

Keber Josip, sin čevljarja, Premskovo, roj. 18. junija 1930, † 16. oktobra.

Pokoren Marija, roj. Gorjanc, žena posestnika, Premskovo 22, roj. 25. aprila 1906, † 15. novembra.

Novak Marijana, delavka, Premskovo 101, roj. 15. avgusta 1865, † 15. novembra.

Engelman Janko, krojaški mojster, Kranj, Savsko predmestje 10, roj. 5. junija 1905, † 18. novembra.

Beton Gašper, tesar, Rupa 1, roj. 4. januarja 1856, † 27. novembra.

Brešar Marijana, roj. Cebašek, žena posestnika, Čirčiče 37, roj. 4. decembra 1881, † 1. decembra.

Zavašnik Majda, hči delavca, Kranj, Savsko predm. 8, roj. 17. avgusta 1934, † 3. decembra.

Tome Ignacij, kleparski mojster, Kranj, Kokriško predmestje 38, roj. 19. julija 1887, † 7. decembra.

Žerjal Zvonimir, sin privat. uradnika, Premskovo 146, roj. 23. junija 1934, † 21. decembra.

Mihelič Marija, roj. Bajt, žena bivšega obč. sluge, Kranj, roj. 13. febr. 1844, † 28. decembra.

Župnija Šmartin pri Kranju

Oznanila

1. **Novo leto**, božja služba zjutraj po navadi, popoldne ob 2. uri pete litanije.

2. **Sv. ime Jezusovo**. Ta dan in v osmini popolni odpustki pod navadnimi pogoji.

3. Zvečer ob pol 7 ura molitve.

4. **Prvi petek**. Sv. maša pri oltarju Srca J. z blag.

6. **Sv. Trije kralji**. Zjutraj sv. maša po navadi, ob 9 pa sv. maša z dvema blagoslovoma, po pridigi darovanja. Ob 2 popoldne ura molitve in pete litanije.

12. **Sv. Družina**.

13. **I. nedelja po Razglašenju**.

17. **Sv. Anton Puščavnik**. Ob 8 sv. maša v Stražišču.

20. **II. nedelja po Razglašenju**.

21. **Sv. Neža**.

25. **Spreobrnjenje sv. Pavla**.

27. **III. nedelja po Razglašenju**. Božja služba po navadi.

Poročeni

26. dec. **Bratuš Davorin**, tovarniški delavec, rojen v Idriji, in **Pavla Smrekar**, rojena v Kropi, stanujoča v Stražišču.

30. dec. **Pavošević Ivan**, črkostavec na Viru pri Domžalah, rojen v Osjeku in **Zdenka Vlček**, rojena v Crvenem Kostelcu na Češkem, bivajoča v Stražišču.

Umrli

3. dec. **Berčič Franc**, vdovec, kovaški mojster, v Sred. Bitnju 8, star 78 let.

5. dec. **Benedik Martin**, zakonski sin delavca, star 3 tedne.

10. dec. **Močnik Romana**, nezakonska hči tovarniške delavke, stara 13. mesecev.

14. dec. **Martin Benedičič**, zemljak, užitkar-vdovec, v Pševem 15, star 83 let.

16. dec. **Marija Kodran** roj. Kokalj, užitkarica-vdova v Stražišču, stara 78 let.

27. **Marija Šarec** roj. Zabret, vdova-posestnica v Preserjah pri Kamniku, umrla v Šmartnem pri Kranju, stara 63 let.